

Пам'ятка щодо врегулювання конфлікту інтересів

Пам'ятку розроблено згідно із Законом України «Про запобігання корупції» та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Метою пам'ятки є ознайомлення працівників міської ради з ключовими положеннями Закону України «Про запобігання корупції» в частині питань щодо врегулювання конфлікту інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Чинний закон виділив два види конфлікту інтересів:

РЕАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Тобто складовими конфлікту інтересів (реального, потенційного) є: приватний інтерес (будь-який майновий чи немайновий), службові/представницькі повноваження (безпосередні та загальнослужбові), та суперечність між ними.

Для врегулювання конфлікту інтересів суб'єкти, на яких поширюється дія Закону зобов'язані:

- вжити заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;
- повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство з питань запобігання корупції чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів;
 - не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
 - вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Особи уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування не можуть прямо або опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

Безпосередній керівник особи або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу.

Національне агентство у випадку одержання від особи повідомлення про наявність у неї реального, потенційного конфлікту інтересів упродовж 7 робочих днів роз'яснює такій особі порядок її дій щодо врегулювання конфлікту інтересів.

Безпосередній керівник або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади, якому стало відомо про конфлікт інтересів підлеглої йому особи, зобов'язаний вжити передбачені Законом заходи для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів такої особи.

У разі існування в особи сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона зобов'язана звернутися за роз'ясненням до Національного агентства. У разі якщо особа не отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона діє відповідно до вимог, передбачених розділом V Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон).

Якщо особа отримала, підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона звільняється від відповідальності, якщо у діях, щодо яких вона зверталася за роз'ясненням пізніше було виявлено конфлікт інтересів.

• Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів

Наявність конфлікту інтересів не обов'язково призводить до фактів корупції, однак істотно підвищує ризик вчинення корупційних діянь та є по суті їх передумовою. Тому законодавством передбачено низку положень щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів передбачені вимогами статті 29 Закону України «Про запобігання корупції».

Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів здійснюється шляхом;

- усунення особи відвиконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів (стаття 30 Закону);
- застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень (стаття 33 Закону);
- обмеження доступу особи до певної інформації (стаття 31 Закону);
- перегляду обсягу службових повноважень (стаття 32 Закону);
- переведення особи на іншу посаду (стаття 34 Закону);
- звільнення особи (стаття 34 Закону).

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до неї особи, у яких наявний реальний чи потенційний конфлікт інтересів, можуть самостійно вжити заходів щодо його врегулювання шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів безпосередньому керівникові або керівнику органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади.

Особливості врегулювання конфлікту інтересів

Особливості врегулювання конфлікту інтересів, що виник у діяльності окремих категорій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування передбачені статтею 35 Закону.

У разі виникнення реального чи потенційно го конфлікту інтересів у особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи, яка входить до складу колегіального органу (комітету, комісії, колегії тощо), вона не має права брати участь у прийнятті рішення цим органом.

Про конфлікт інтересів такої особи може заявити будь-який інший член відповідного колегіального органу або учасник засідання, якого безпосередньо стосується питання, що розглядається. Заява про конфлікт інтересів члена колегіального органу заноситься в протокол засідання колегіального органу.

У разі якщо неучасть особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи, яка входить до складу колегіального органу, у прийнятті рішень цим органом призведе до втрати правомочності цього органу, участь

такої особи у прийнятті рішень має здійснюватись під зовнішнім контролем. Рішення про здійснення зовнішнього контролю приймається відповідним колегіальним органом.

Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані протягом 60 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

У такому випадку особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, забороняється передавати в управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів своєї сім'ї.

Відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Відповідно до статті 172-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення- неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів – тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів -тягнуть за собою накладення штрафу від 200 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу від 400 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на 1 рік.

Згідно із статтею 172-9 цього ж кодексу нежиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення, – тягне за собою накладення штрафу від 125 до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Та сама дія, вчинена повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, – тягне за собою накладення штрафу від 250 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Методичні рекомендації НАЗК –

<https://wiki.nazk.gov.ua/category/konflikt-interesiv/>